

Respostes a la prostitució

arguments per a legalitzar-la o abolir-la

Ricard Ribera Llorens

DESEMBRE 2008

Polítiques Públiques Específiques de Gènere, Dra. Carmen Domínguez Alcón.
Ciències Polítiques i de l'Administració, Universitat de Barcelona.

Índex

· Introducció	pag. 4
· La prostitució: ofici o opressió	pag. 5
· Bases conceptuais	pag. 8
- Les bases conceptuais del feminisme pro-drets	pag. 8
- Les bases conceptuais del feminisme abolicionista	pag. 11
· Les diferents organitzacions a Espanya	pag. 15
· Conclusions	pag. 19
· Annexos	pag. 21
· Bibliografia	pag. 30

Introducció

Una política pública rellevant en l'àmbit de la salut i de la violència de gènere és la resposta de l'Administració a la prostitució. Més enllà de la situació d'indefinició o d'omissió actual aquesta resposta pública bàsicament pot prendre dos camins diferents: el camí de l'abolir-la, de combatre-la o bé el camí d'assumir-la i legalitzar-la. Òbviament són polítiques públiques que generen molt debat.

Les veus partidàries de combatre la prostitució prenen com a model les polítiques que s'apliquen a Suècia des de l'any 1999 en que es permet l'exercici de la prostitució, és a dir no es penalitza la pràctica, però es persegueix al proxenetisme i la captació de prostitutes, a la vegada que es multa o s'imposa pena de presó inferior a mig any al client. Per altra banda, qui és partidari de la regulació pren com a referent Holanda on la prostitució és legal i es tracta com un treball.

Però aquestes polítiques públiques no sorgeixen del no res, no és un debat entre dues polítiques concretes, una confrontació entre model suec i model holandès. Cada postura es fonamenta en postulats i argumentacions de caire conceptual, cada postura entén la prostitució de manera diferent. Existeixen un seguit de raonaments feministes darrera de cada model.

El motiu que em porta a estudiar aquest tema és que no comprenc des de quina percepció del sexe es pot defensar la prostitució. No hi ha plaer ni desig per les dues bandes, per un costat es compra un cos com si fos un servei del sector terciari i per l'altre una persona es deixa dominar per cobrir les necessitats econòmiques de la seva vida. Entenc la prostitució com a quelcom no desitjable, no per motius de moral cristiana, sinó perquè subordina a la dona i nega el sexe en si mateix. Per això busco què defensen els que la volen legalitzar i els que la combaten des del feminisme. La pregunta de partida per desenvolupar el treball seria: Com es pot defensar la prostitució des del feminisme i quins arguments donen suport a l'abolició de la mateixa?

L'objectiu és explicar de manera sintètica i ordenada les dues respostes que el feminisme dona a la prostitució. El contingut és molt simple, primer especificar

com entenen la prostitució l'abolicionisme i el moviment pro drets, després donar-li cos teòric a les dues postures amb les seves bases conceptuals i per últim saber quina activitat tenen a Espanya. Per fer això les fonts utilitzades són textos, ponències i articles feministes que defensen una i altra postura i la informació que aporta el llibre *Feminismo y prostitución. Fundamentos del debate actual en España* d'Ana Luisa Ordóñez Gutiérrez. Tots els textos utilitzats es troben citats a la bibliografia.

Al final del treball hi ha uns annexos amb diversos manifestos d'associacions de dones a favor i en contra de la prostitució per a que es pugui veure que les postures són reals i els arguments que s'utilitzen per defensar coses tant diferents des del feminisme. S'hi pot trobar també un manifest d'homes per l'abolició de la prostitució que resulta molt interessant, encara que en aquesta perspectiva el treball no hi entra perquè fóra massa extens. També s'inclou la postura dels sindicats de classe CC.OO. i l'UGT.

La prostitució: ofici o opressió

Si acudim al diccionari de la Reial Acadèmia Espanyola trobem que ens defineix prostitució com a "activitat a la que es dedica qui manté relacions sexuals amb altres persones a canvi de diners". Una explicació neutral, sense valoració i sense context. Per contra, la prostitució s'exerceix en el si d'un sistema econòmic i social concret, qüestiona el paper de la dona i genera un debat entre partidaris i detractors.

La prostitució és un tema de gènere, gairebé la totalitat de les persones que la practiquen són dones, per tant s'ha d'analitzar des del feminisme i no des de la neutralitat. Però des del feminisme no hi ha consens, hi ha dues maneres diferents d'entendre-la que acaben per proposar mesures contraposades: el feminisme abolicionista de la prostitució, que és partidari de la penalització legal, i el feminisme en defensa dels drets de les treballadores del sexe, que és favorable a la legalització d'aquesta.

No són dues mesures legals en si mateixes sinó que hi ha una concepció de la prostitució i de la concreció del patriarcat diferents des del propi feminisme. Al

partir de premisses oposades no permet que el moviment abolicionista i el moviment pro-drets arribin a un acord en la solució.

Més enllà de les mesures proposades cal anar a l'arrel de l'anàlisi. No és el mateix considerar la prostitució com un treball en que la dona lliurement decideix oferir serveis sexuals, que considerar aquest fenomen com esclavatge sexual i una forma de subordinació patriarcal que afecta a totes les dones. Passem, doncs, a veure més detalladament com entenen la prostitució els dos moviments. Luisa Leonini, professora de sociologia de la Univesitat de Milà experta en prostitució, ens explica els dos moviments en el text *Gender Relationships and the Globalisation of Sex Markets*¹ exposat a la sisena conferència de l'*European Sociological Association*.

Per Leonini el moviment pro-drets es descriu amb les següents trets definitoris que serveixen per entendre com concep la prostitució:

- 1- Rebutja la idea de que la prostitució és intrínseca o essencialment degradant.
- 2- Considera la prostitució com una forma de treball del sector serveis.
- 3- Distingeix la prostitució "lliurement elegida" per persones adultes de totes les formes de prostitució forçada i infantil, considerant la primera com un treball i les segones com fenòmens que cal penalitzar legalment.
- 4- Entén la prostitució lliurement escollida com un intercanvi mutu voluntari entre adults. Per tant les accions estatals que criminalitzin o penalitzin la prostitució són una negació dels drets humans d'autodeterminació.
- 5- Planteja que l'explotació i el tràfic de persones es dona per la falta de protecció de les treballadores sexuals, no pas perquè existeixi un mercat del sexe en si mateix.
- 6- Reivindica que la solució al problema radica en treure a la llum el sector del sexe i regular-lo com qualsevol altre sector laboral.

En resum, el moviment pro-drets entén la prostituta com una persona amb capacitat de decisió que escull ser treballadora del sexe en exercici de la seva llibertat sexual. Com a tal, s'ha de legalitzar aquest treball per dignificar-lo,

¹ Informació extreta del llibre de Ordóñez Gutiérrez (p.95, 111 i 112)

millorar les condicions de les treballadores i evitar l'estigmatització, perquè "el que està en joc no és la dignitat abstracta que confereix i suposadament imposa el gènere, sinó la realitat concreta de les dones que lliurement decideixen guanyar-se la vida amb el treball del sexe" (María Luisa Maqueda Abreu, catedràtica de Dret Penal de la Universitat de Granada).²

Per altra banda, el moviment abolicionista és definit per Luisa Leonini amb els següents elements:

- 1- La prostitució redueix a les dones a objectes que són comprats.
- 2- La prostitució és sempre i necessàriament degradant i perjudicial per a la dona.
- 3- Tota la prostitució és una forma d'esclavitud sexual, per això no és vàlida la diferenciació entre prostitució "forçada" i prostitució "lliurement elegida".
- 4- La tolerància, regulació o legalització de la prostitució per part dels estats permet la repetida violació dels drets humans a la dignitat i autonomia sexuals.
- 5- Les mesures per eradicar el mercat del comerç sexual són mesures per eradicar el tràfic de persones i al revés.

Tal i com diu Ordóñez Gutiérrez, l'eix central del moviment abolicionista és la consideració de la prostitució com "una forma d'eix de subordinació patriarcal i violència contra les dones". Cal afegir que és considerada una institució patriarcal que afecta a les dones en el seu conjunt i no només a les que en formen part, ja que ratifica la desigualtat, consolida les definicions patriarcals de les dones i converteix el seu cos en objecte sexual al servei dels homes.

També és habitual que es negui que és un exercici lliure ja que la situació econòmica evoca a aquestes dones a la prostitució, les condicions socials i econòmiques (desigualtats econòmiques, immigració, pobresa, exclusió...) impedeixen considerar que hi ha una llibertat d'elecció. Aquest no consentiment és l'argument contra la diferenciació entre prostitució forçada i voluntària, juntament amb que és el mateix model de dominació patriarcal.

² Article publicat al diari "El País" el 14 de maig de 2006.

El moviment abolicionista no considera la prostitució com l'exercici del sexe ni autodeterminació sexual pel part de la dona. Com recull la Ponència de la Comissió Mixta dels Drets de la Dona i de la Igualtat d'Oportunitats de les Corts Generals l'any 2007: "relacionar la prostitució amb la llibertat sexual és oblidar l'activitat humana que és la sexualitat i que aquesta requereix una relació d'igualtat i voluntarietat, expressió de voluntat compartida, on no cap la relació comercial que constitueix en si mateixa una situació d'abús i de poder".

S'ha de ressaltar que l'abolicionisme diferencia entre prostitució i prostitutes, "qüestionem l'estructura de subordinació i explotació sexual que comporta la prostitució, però, tenim una posició de solidaritat amb les víctimes d'aquest sistema" (Rosa Cobo Bedia, doctora en Ciències Polítiques i Sociologia, professora a la Universitat de A Corunya)³.

Bases conceptuais

Darrera dels dos plantejaments hi ha un cos teòric que entén de manera diferent la dona, la sexualitat i el patriarcat. Diferents autores ens aporten teoria feminista que dóna suport a una o a una altra visió del fenomen de la prostitució.

Les bases conceptuais del feminisme pro-drets

El moviment pro-drets se sustenta en idees com el control sexual i l'estigma o l'empoderament, interessant-se en els mecanismes que el patriarcat utilitza per crear categories opressores sobre les dones. Autores com Gail Pheterson, Dolores Juliano o Raquel Osborne ho treballen.

El moviment pro-drets gira entorn de l'estigma que s'associa a la prostitució, al fet que es classifiqui a les dones entre bones i dolentes segons la seva conducta sexual i el grau de submissió a l'home. La psicòloga Gail Pheterson estudia la classificació de "prostituta" o "puta" per a dones que realitzen activitats deshonroses, són categories opressores construïdes pel discurs

³ Frase extreta de la "Ponència sobre la prostitució al nostre país", Congrés dels Diputats 20 de juny de 2006

social dominant que actuen com a mecanismes d'opressió. Per entendre-ho cal que partim del que és un estigma. Erving Goffman va estudiar a fons aquest concepte⁴, el defineix com “un atribut profundament desacreditador per qui el posseix, que fa que aquesta persona es converteixi en algú menys agradable, malvat, perillós o dèbil, sent per això menyspreat i sense que se'l consideri com una persona en la seva totalitat”⁵.

Hi ha criteris morals diferents per a jutjar a les dones i als homes, per a elles són l'honra, la virtut, la innocència i la castedat. A partir d'aquests se les classifica en dones bones i dones dolentes. Per Pheterson la divisió és entre esposes, putes i “entendidas”. Les esposes es sotmeten als homes, sent el model del sistema patriarcal, són les dones casades, les mares i tota dona definida socialment per la seva relació amb un home particular. Per contra, les putes són les que manipulen als homes, que es comporten de manera poc honrosa, cal estigmatitzar-les perquè no segueixen el camí. Les “entendidas” rebutgen els homes (lesbianes, cèlibes,...), són ignorades socialment.

Veiem com la paraula “puta” té una càrrega molt negativa i és aplicada com insult o per desprestigi social a les dones que no segueixen els valors morals que marca el model patriarcal de dona. La categoria “puta” i l'estigma que l'envolta és un instrument de control social del patriarcat, per controlar al conjunt de les dones, tant per la conducta sexual com pel que fa a la submissió a l'home, té una funció política. Les dones no han de tenir certs comportaments, sinó seran titllades de putes.

Per Pheterson és complicat fugir del patriarcat, però és molt important prendre consciència d'aquests mecanismes d'opressió, qüestionant-los per guanyar autonomia i autodeterminació. Així, sent-ne conscient, es pot donar la volta a aquestes etiquetes, convertint-les en una resposta a la subordinació, com estratègia política de resistència. Planteja l'aliança entre feministes i prostitutes, contacte i treball conjunt entre putes, esposes i “entendidas”, per qüestionar i trencar categories, afavorint l'adquisició d'autonomia i resistint als mecanismes de subordinació patriarcal.

⁴ *Estigma. La identidad deteriorada*, Buenos Aires, Amortu Editores, 1963, pp.12-13

⁵ Resum realitzat per Ordóñez Gutiérrez.

En la mateixa línia, l'antropòloga Dolores Juliano estudia les conseqüències de no emmotllar-se als models patriarcals de gènere que ha d'assumir la dona, les que no ho fan (mares solteres, lesbianes, prostitutes, ...) corren el risc de ser estigmatitzades. L'estigma que pateixen les treballadores del sexe serveix com a mecanisme de control de la conducta de la resta de les dones, i anul·la el potencial de qüestionament del model de gènere que comporten aquestes conductes. L'estigma és la sanció que imposa el patriarcat per haver superat els límits, però el seu objectiu principal no és la persona transgressora sinó la resta de dones, la sanció té un significat dissuasori. Juliano centre els seus estudis en com i perquè s'han construït els discursos marginadors de les dones que no segueixen el model tradicional, i en generar discurs alternatiu que no discrimini ni consideri inferiors a aquestes dones, ja que elles no són receptors passius sinó que tracen estratègies de supervivència.

En l'enfocament pro-drets el concepte d'empoderament hi té un pes important. L'empoderament és la idea de donar poder a la dona, un desafiament per a les relacions de poder existents a l'intentar desenvolupar una autonomia individual i estimular la resistència. Aquest procés individual de presa d'autoconfiança i capacitat d'actuació s'ha de traslladar a allò comunitari i polític per canviar la desigualtat de poder. La presa de consciència política és important.

Que es mantinguin mecanismes d'opressió cap a la dona no implica que es perdi tot el poder, la capacitat per resistir i transformar. El moviment pro-drets reclama que cal que les prostitutes prenguin veu, s'organitzin i estableixin aliances amb la resta de dones, ja que així prenen poder i trenquen categories. També és empoderar: atorgar autonomia a les dones, donar drets laborals a les prostitutes i opcions de sortida a qui no vulgui exercir-la, perquè es dóna la capacitat de decidir a les dones.

El no reconeixement de la prostitució com una feina dificulta l'empoderament de les dones. El moviment pro-drets de les prostitutes considera la prostitució com un treball sexual, entenent la prostituta com una treballadora que ofereix serveis sexuals. Qui compra aquests serveis és considerat client. Diferents veus afirmen que es pot considerar un sector econòmicament productiu i que no és tant diferent d'altres treballs del sector informal.

Cal que es consideri un treball per trencar amb l'estigma. Com diu Dolores Juliano, a la societat moderna es valora la persona per la condició de treballadora i en tant que això obté drets de ciutadania, per contra sinó és un treball la prostitució seguirà produint marginació i exclusió social. També existeix l'argument de que la prostitució proporciona independència econòmica a les dones, la independència econòmica és bàsica per trencar els lligams patriarcals.

Pel que fa al sexe hi ha una concepció pròpia des d'aquest àmbit, el moviment pro-drets està connectat amb el feminisme radical o feminisme pro sexe (de la mateixa manera que el moviment abolicionista té connexions amb el feminisme cultural que entén que en el sexe també s'hi donen relacions desiguals i de violència patriarcal, separa la sexualitat masculina de la femenina). La concepció del sexe del feminisme pro-sexe ha servit per establir ponts entre les prostitutes i les feministes.

Seguint el que explica la sociòloga Raquel Osborne podem resumir la concepció que tenen del sexe: existeix opressió patriarcal i dominació en el sexe, però no podem oblidar el plaer que proporciona a la dona i que existeix llibertat sexual, no es pot reprimir el desig sexual de la dona. La sexualitat masculina és fruit de les estructures de dominació patriarcal i no de la naturalesa. La sexualitat femenina és variada i cada dona ha de descobrir i experimentar les seua manera, no es pot establir què és correcte i què no. La dona pot tenir conductes violentes, com ho demostra el sadomasoquisme lèsbic, la violència no és exclusiva de l'home. La pornografia es pot entendre com una protesta contra el sexe marital i amb finalitats reproductives i pot representar dones actives.

Les bases conceptuals del feminisme abolicionista

Pel seu costat el moviment per l'abolicionisme de la prostitució també té les seves bases conceptuals en què suportar els seus plantejaments. Per a conèixer-ho s'ha d'acudir a autores com la teòrica política Carole Pateman o les

integrants del feminisme cultural: Kathleen Barry, Catherine McKinnon i Andrea Dworkin.

Per entendre la prostitució com una subordinació patriarcal s'ha de recórrer al contracte sexual que planteja Carole Pateman (professora de Ciència Política a la Universitat de Califòrnia Los Angeles). Parteix de les teories del contracte social que expliquen l'origen de la societat a partir d'un acord entre la població per dotar-se d'un Estat amb autoritat, existint llavors una llibertat universal per als individus amb la protecció de l'estat, en que aquests mantindrien relacions basades en el consentiment, en el contracte. Per Pateman aquesta llibertat és pels homes, perquè hi ha un contracte implícit que acompanya el contracte social: el contracte sexual, que seria "un pacte fraternal masculí que estableix el domini i regula l'accés sexual per part dels homes a les dones"⁶, en la societat patriarcal moderna la dona està sotmesa a l'home en tant que home.

És un contracte implícit perquè a la dona se li reserva l'àmbit privat i les emocions, en canvi a l'home se li atorga l'àmbit públic. A les dones se les aparta del contracte social i d'allò públic perquè se les associa a la naturalesa, a la biologia. Per tant, els valors de llibertat i igualtat del contracte social no serveixen per a les dones, perquè es queden en allò públic, en l'àmbit masculí. Les dones si accedeixen a l'àmbit públic ho fan com a dones i no com a individus. Les relacions contractuals com el matrimoni, la feina o la prostitució amaguen la dominació masculina.

Per Pateman la prostitució és un contracte sexual patriarcal específic, en que els barons accedeixen al cos de la dona, i no pas un contracte privat lliure entre compradors i venedors com consideren els liberals.

En l'apartat en que s'explica com entén la prostitució l'abolicionisme es parla de que no hi ha consentiment per l'existència de necessitats econòmiques. Tenim, però, més argumentació darrera d'aquest no consentiment, seguint en la línia dels contractes. En la ponència davant de la comissió sobre prostitució del Congrés de l'any 2006, la doctora en Ciència Política i Sociologia Rosa Cobo Bedia ens explica que s'han de posar límits a la contractació i al consentiment.

⁶ Ordóñez Gutiérrez p.97.

Davant dels arguments de Locke de que l'individu té llibertat per fer el contracte que vulgui, fins i tot l'esclavitud, Cobo Bedia manté que “els contractes quan són il·limitats, desemboquen en un altre tipus de tirania o en un altre tipus de dictadura”⁷. Recorre a Rousseau quan aquest, en resposta a Locke, afirma que si un individu és capaç de firmar la seva esclavitud perd la condició humana.

En la mateixa intervenció de Cobo Bedia exposa un pensament assumit pel feminisme l' “hermenèutica de la sospita”, que es tracta de “sospitar de totes les realitats polítiques que s'han construït al llarg de l'època de modernitat”⁸. Cal sospitar dels contractes que tenen l'aparença de ser lliures, cal veure d'on surt aquesta llibertat teòrica. Aquesta hermenèutica de la sospita és fundada per Karl Marx al sospitar del contracte lliurement firmat entre l'empresari i el treballador. Si una de les parts firma un contracte dominada per la necessitat perd en gran part la seva llibertat, el consentiment s'ha de posar en qüestió. Això mateix és el que porta a posar en qüestionament el consentiment a la prostitució, en que el contracte és en situació de desigualtat econòmica i de gènere.

Pateman nega que la prostitució sigui un treball, ja que en la societat capitalista i patriarcal es compra l'accés sexual al cos de la dona: “En el patriarcat modern la venda dels cossos de les dones en el mercat capitalista implica la venda d'un jo de manera diferent i per un sentit més profund que la venda del cos d'un jugador de beisbol o la venda i el domini sobre l'ús del treball d'un esclau assalariat”⁹. El contracte que es fa amb la prostitució no és un contracte de treball, perquè es fa amb un home que compra l'accés al cos de la dona i entre el cos i la identitat hi ha una relació. El cos i la sexualitat van lligades a la construcció d'una identitat sexual. En la societat patriarcal la identitat sexual és construïda des de la diferència política i d'àmbits públic i privat, per al baró és fa amb la llibertat i per a la dona es fa amb la subjecció. Quan un home compra el cos d'una prostituta està comprant la seva subjecció, reafirma el seu dret sexual, reconegut públicament pel funcionament del mercat en que els homes poden ser amos sexuals de les dones.

⁷ Rosa Cobo Bedia

⁸ Rosa Cobo Bedia

⁹ Carol Pateman, El contracte Sexual, 1988.

L'escriptora feminista Kate Millet¹⁰ considera el sexe com una categoria social impregnada de política, ja que el patriarcat és un sistema de dominació masculina en que l'home subordina a la dona en tots els contextos, tant en l'àmbit públic com en el privat. Així, per Millet, l'ús de la violència sexual és un dels pilars del patriarcat, és la "política sexual". Kathleen Barry estudia i concreta la política sexual amb el concepte d' "esclavitud sexual femenina" que es connecta directament amb la prostitució (encara que l'autora l'entén també per altres casos com el tracte de dones, els mal tractaments o el matrimoni forçat). Entén l'esclavitud sexual femenina com les situacions en que una dona no pot canviar les situacions immediates de la seva existència, més enllà de com hagin arribat a aquesta situació i del lloc on és sotmesa a la violència i a l'explotació sexual. El que defineix l'esclavitud, en aquest cas la prostitució, és que la dona no pot abandonar la situació, no pot canviar les circumstàncies vitals que la porten a exercir la prostitució. Independentment de què l'ha portat fins aquí, si la coacció externa o través d'una decisió voluntària que després no es pot canviar.

En aquesta definició Barry introdueix l'element de la violència i explotació sexual. Els mals tractaments, les violacions, són per Barry i altres autores un acte polític de poder i domini. Si la dona que es prostitueix no pot abandonar, ni canviar les seves circumstàncies que la porten a practicar-la, la relació sexual amb ella serà una violació, encara que no intercedeixi la violència física. A més de la violència també entra en joc el concepte d'explotació, en que terceres persones treuen un benefici econòmic d'aquestes relacions sexuals.

Un altre tema important és la figura del client i la del proxeneta. La prostitució és una institució a través de la qual el patriarcat com estructura social i cultural oprimeix a les dones, però també els barons que en participen individualment són opressors, per Barry els actors responsables de l'esclavitud sexual de la dona són els proxenetes i els clients. Per l'autora el proxenetisme, des de les xarxes organitzades fins al proxeneta individual, és la forma més despietada d'exhibició del poder i domini sexual masculins, ja que explota econòmicament a la dona, captant a dones, convencent-les o obligant-les.

¹⁰ Política Sexual, 1970.

El client és el responsable de la violència cap a la prostituta, canalitza el menyspreu cap al sexe sotmès i degradat. Per Barry en la societat patriarcal el domini de l'home considera a la dona un ser inferior i a la vegada és objecte de desig. Per tant l'home té un sentiment contradictori d'amor i odi cap a la dona. Pot ser que no es vulgui menysprear a la dona que estimen, per tant certs homes practiquen actes de misogínia amb les prostitutes. Un "servei" amb una prostituta no és sexe habitual, sinó el compliment d'uns desitjos que no es poden satisfer amb la parella, se'ls demana una sexualitat violenta, perversa, o una sexualitat en que l'excitació es doni en un context d'humiliació, de degradació. Fins i tot de violacions. De fet, el client és un dels objectius de les mesures abolicionistes, se'l penalitza.

Proxeneta i client són els responsables individuals, però socialment la ideologia, els valors i pràctiques patriarcals emparen la violència sexual i la prostitució.

Les diferents organitzacions a Espanya

Un cop sabem què planteja cada postura i quins arguments i conceptes hi ha al darrere ens hem de traslladar a la nostra realitat més propera i veure quina traducció té això a nivell organitzatiu, què defensen les organitzacions de dones i el moviment feminista que tenim més aprop. Fins als anys noranta la postura hegemònica dins del feminisme a Espanya era l'abolicionisme, però durant aquesta dècada sorgeixen i prenen força veus que defensen el feminisme pro-drets i la legalització de la prostitució.

En aquest apartat explicarem quines organitzacions de dones defensen una i altra postura, què les caracteritza i què fan. Pel què fa a l'abolicionisme hem de destacar la Plataforma d'Organitzacions de Dones per l'Abolició de la Prostitució i pel costat de qui prefereix la legalització el grup amb més pes és el Col·lectiu Hetaira. A l'annex s'inclouen manifestos d'ambdues organitzacions, una lectura d'aquests permet fer una idea de com conceben la prostitució.

Aquest tema i el debat que l'envolta va més enllà de les organitzacions estrictament feministes, d'altres col·lectius socials també es decanten per un

plantejament o l'altre. Les centrals sindicals en són un exemple, aquestes tampoc mantenen postures iguals, Comissions Obreres és partidària de la legalització del treball sexual i la Unió General de Treballadors dóna suport a l'abolicionisme. A nivell més polític els partits progressistes també mantenen postures diferents, Iniciativa per Catalunya Verds i ERC són legalicionistes, per contra el Partit Socialista o amplis sectors d'Esquerra Unida són abolicionistes. Aquests exemples ens demostren l'abast del debat i com organitzacions que tenen moltes coses en comú no comparteixen l'anàlisi sobre la prostitució. En un altre àmbit, no és cap sorpresa que una de les organitzacions que pressiona a favor de la regularització és l' Associació Nacional d'Empresaris de Locals d'Alterne¹¹.

La Plataforma d'Organitzacions de Dones per l'Abolició de la Prostitució neix l'any 2002 a partir de diverses organitzacions que treballen tant en "programes d'atenció a dones prostituïdes com en programes de denúncia de violència de gènere"¹² i que proposen una "postura divergent i contrària a qualsevol forma de reglamentació o ordenació de la prostitució"¹³. A principis de 2003 fan públic el Manifest polític per l'abolició de la prostitució, que ens indica quines són les seves idees. Aquest manifest rebrà el suport de moltes organitzacions i persones a títol individual. Les idees bàsiques del seu anàlisi són:

- La prostitució és una forma de dominació patriarcal.
- La prostitució és una forma d'explotació sexual, esclavitud i violència contra les dones
- La prostitució redueix a les dones a objectes que són comprats.

El seu discurs gira entorn de que el sexe comercial és violació remunerada, és violència contra les dones. Considera la prostitució una relació asimètrica, una relació de dominació basada en el gènere que reafirma la desigualtat entre dones i homes. Regular-la suposa ratificar aquesta desigualtat. S'oposen a la legalització perquè significa acceptar el cos de les dones com una mercaderia

¹¹ <http://www.anela.cc/v2/presentacion.php>

¹² "Por qué nos organizamos" http://www.aboliciondelaprostitucion.org/nosotras_somos.htm.

¹³ Idem.

que es pot comprar, augmentaria l'abast del negoci i fomentaria el tràfic de dones.

A més d'oposar-se a la reglamentació proposen un seguit de mesures:

- Penalització de totes les modalitats de proxenetisme, hi hagi o no consentiment per part de la prostituta.

- Desenvolupament de polítiques de prevenció, sensibilització i deslegitimació dels prostituïdors ("els clients"), considerant-los actors responsables d'aquesta violència. Seguint el camí iniciat pel model que s'ha implantat a Suècia.

- Eliminació de les condicions i circumstàncies que faciliten l'existència de la prostitució a través de l'aprofundiment en les polítiques d'igualtat d'oportunitats per a les dones.

- No penalitzar a les dones prostituïdes sinó invertir recursos socials, laborals i econòmics per a reinserir-les.

L'activitat d'aquesta Plataforma es centra en rebutjar públicament la passivitat de l'Administració amb el proxenetisme i rebutjar els intents de legalització com el del Govern de la Generalitat de Catalunya. Va impugnar davant dels tribunals el Decret de Locals de Pública Concurrència de Catalunya i també fa un seguiment de les sentències de la justícia sobre el tema de la prostitució.

En el si del moviment en defensa dels drets de les treballadores del sexe a Espanya trobem a diferents organitzacions que representen a prostitutes, com el Col·lectiu Hetaira a Madrid, Línia d'Investigació i Cooperació amb Immigrants Treballadores Sexuals (LICIT) a Barcelona, l'Associació de Dones que Exerceixen la Prostitució (AMEP) a Sevilla i l'Associació Lliure de Dones d'Alterne (ALMA). El Col·lectiu Hetaira és el més destacat, va ser creat el 1995 per dones que des del feminisme volen lluitar contra la discriminació de les prostitutes, és un grup per donar veu i suport a les prostitutes i crear organització al voltant d'elles, és un grup d'intercanvi ja que l'integren dones que es prostitueixen i dones que no.

Hetaira fa una diferenciació principal entre les prostitutes que volen exercir i les que no. Per les dones que no volen exercir-la plantegen que se'ls ha de facilitar l'accés a una altra feina. Hetaira es centra en millorar les condicions de les prostitutes que sí que volen ser-ho i dignificar-les, combatre l'estigma, treure-les de l'exclusió i fer-los prendre autoestima.

Consideren la prostituta com una persona amb capacitat de decisió sobre si mateixa i que lliurement pot decidir com guanyar-se la vida. Per tant, si la prostitució és una activitat voluntària ha de ser reconeguda com a treball. Afirmen que no és un treball com un altre perquè l'envolta l'estigma i la marginació, amb la legalització es podria combatre millor. Qualsevol mesura ha de tenir en compte l'organització de les prostitutes i escoltar la seva veu. Aposten per la legalització de la prostitució i per perseguir els abusos i la prostitució no voluntària. Reclamen però que no es generalitzi, perquè els casos d'explotació sexual no són tota la prostitució, sinó que són una part d'aquesta.

L'any 2004 van publicar el Manifest pels Drets de les Prostitutes on fan ressò dels seus plantejaments i demandes. També reben el suport de diferents associacions de dones i varis col·lectius socials. La seva activitat principal són les accions per donar assessorament jurídic i socio-sanitari a les prostitutes, a la vegada que la promoció de l'organització i la participació d'aquestes.

Rebutgen les mesures que persegueixen a la prostitució, com la persecució de la prostitució al carrer, perquè no permeten que es practiqui amb llibertat i fa que augmenti la marginació. També s'oposen a la persecució dels clients perquè fa baixar la demanda i augmenta la clandestinitat, empitjorant les condicions de vida de les prostitutes.

L'altre associació més rellevant és LICIT que treballa a Barcelona per millorar les condicions socials i de vida de les prostitutes, sobretot les del carrer. Donen molta importància a l'autoorganització, la participació i la sortida a la llum de la veu de les prostitutes. Actuen a partir del concepte d'empoderament de les prostitutes. També són partidàries de la legalització.

Conclusions

Abans d'especificar les conclusions que extrec del treball m'agradaria ressaltar els arguments exposats que m'han semblat de més interès al voltant d'aquest problema econòmic i de gènere que és la prostitució. Les aportacions de Rosa Cobo Bedia emmarquen molt bé el tema, cal sospitar dels contractes que tenen l'aparença de ser lliures si una de les parts és dominada per la necessitat econòmica, i també és rellevant el fet que els contractes tenen límits, no es poden firmar contractes que neguin la persona. També trobo molt explicatiu el concepte d'esclavitud sexual de la dona de Kathleen Barry, que és la que es dona quan una dona no pot canviar les seves condicions d'existència, això ens ajuda a entendre la prostitució més enllà de si és voluntària o forçada.

Els arguments feministes que defensen la prostitució són interessants, però no entenc el salt que fan de l'argument a la defensa de la prostitució. Les explicacions de Gail Pheterson sobre el control sexual que exerceix el patriarcat sobre totes les dones a través de l'estigma cap a les prostitutes i la resta de dones que no segueixen el model tradicional de gènere són un anàlisi correcte ja que és cert que es divideix a les dones entre bones i dolentes, i que al categoritzar de dolentes a algunes s'està controlant a les altres. Tot i això, no considero que la dona al prostituir-se estigui guanyant autonomia respecte a l'home, ni qüestioni el model de gènere, sí que pot ser que ho faci al tenir conductes sexuals i efectives més lliures però la prostitució no és sexe.

Pel que es refereixen a l'empoderament de la prostituta és positiu el fet de que guanyin autonomia i autoestima en tant que dona marginada i estigmatitzada. Però l'empoderament no pot servir per seguir servint als homes, per seguir prostituint-se, ja que com he dit no considero que s'ataqui al patriarcat ni faciliti l'alliberament de la resta de les dones, sinó que augmenta la subordinació.

Després d'haver treballat els arguments de qui està a favor de la legalització de la prostitució i de qui està en contra, penso que els que defensen la regularització ajuden molt poc a l'alliberament de la dona. Arguments pragmàtics com el que és molt difícil eliminar la prostitució, que és una realitat o que cal millorar les condicions de vida de les dones que es prostitueixen poden tenir part de raó, però representen una renúncia total.

Legalitzant la prostitució s'assumeix aquesta activitat com a legítima i per mi no ho és perquè desvirtua el sexe i abusa de la dona basant-se en la desigualtat de gènere i les necessitats econòmiques de qui ho practica. Si considerem la prostitució com a quelcom negatiu legalitzar-la per millorar-ho és una renúncia a canviar l'estat de les coses. La pobresa, la desigualtat o l'explotació econòmica són molt complicades d'exterminar en el sistema econòmic i social en que vivim, però no podem assumir-les perquè sigui difícil acabar amb elles sinó que cal combatre-les. De la mateixa manera, acceptar i legitimar la prostitució és poc ètic i no avança en el camí de la igualtat de gènere.

Per completar l'alliberament de la dona cal un canvi econòmic, de la distribució de les tasques productives, i també un canvi cultural, de mentalitat. Si legitimem la prostitució es dona el missatge de que el cos de la dona és un objecte, és quelcom que es pot comprar. La dona és un objecte sexual al servei de l'home, ja que ha de satisfer a l'home en els seus desitjos sexuals quan ell vol, indiferentment de quins siguin aquests. És una relació desigual a la vegada que falsa, ja que els mecanismes de plaer i desig de la dona no intervenen, l'home no s'ha de preocupar de la parella perquè no és una parella en igualtat sinó quelcom que està al seu servei. S'accepta com a bo un model de relacions sexuals i efectives en que l'home predomina i és indiferent el que senti la dona. Així no assolim cap respecte a la dona i a la seva voluntat, restem lluny del canvi cultural necessari.

Cal apostar per les mesures abolicionistes per acabar amb una situació degradant per a les dones que la practiquen i per al conjunt del gènere femení. A la vegada que suposa un camí per aconseguir unes noves relacions socials a nivell sexual i efectiu, relacions en igualtat i en llibertat, en que cap de les dues parts es subordini a l'altra. Les mesures abolicionistes han de compaginar la persecució de proxenetes i clients per combatre la prostitució, amb l'ajut a les prostitutes amb polítiques per aconseguir el canvi econòmic i cultural necessari. La coeducació i una nova distribució de les tasques productives, dels horaris laborals (reduir jornades, acabar més d'hora, adaptar-ho a les necessitats familiars,...) i del temps personal poden ser mesures molt positives, sobretot el canvi en l'educació.

ANNEXOS

ANNEX 1

Manifiesto por los Derechos de las Prostitutas (Col·lectiu Hetaira, maig 2004)

En la actualidad, en nuestro país, la prostitución se mueve en una situación de alegalidad: su ejercicio no constituye un delito, pero las personas que lo ejercen carecen de derechos reconocidos. En marzo de 2002 el Senado constituyó una Comisión especial de estudio de la prostitución. Los trabajos que emprendió fueron paralizados antes de las últimas elecciones generales sin llegar a ninguna conclusión.

El Plan contra la esclavitud sexual que ha puesto en marcha recientemente el Ayuntamiento de Madrid ha empeorado considerablemente la situación del sector de prostitutas más vulnerable (las que captan la clientela en las calles de nuestra ciudad), negándoles derechos humanos tan elementales como el respeto a su dignidad o el derecho a la libre circulación.

Preocupadas ante esta situación, las personas abajo firmantes queremos manifestar ante la ciudadanía y los poderes públicos lo siguiente:

- Los derechos humanos de las prostitutas, especialmente el derecho a emigrar, a la libertad de movimientos y a establecer sus propios negocios no están siendo reconocidos en la actualidad. Creemos que urge, no sólo que se reconozcan, sino que se pongan los medios necesarios para que se garanticen.
- Que se reconozca, como plantea una sentencia dictada en 2001 por el Tribunal de Justicia de Luxemburgo, que la prostitución es una actividad económica legítima.
- Que se reconozca y respete la dignidad de las prostitutas y su capacidad de decidir, sin coacciones, a qué quieren dedicarse y cómo o con quién quieren establecer acuerdos comerciales. Consecuentemente, rechazamos el "hostigamiento" a los clientes que está llevando a cabo la Policía Municipal en Madrid, como parte del citado Plan contra la esclavitud sexual, ya que esa medida no sólo no reduce la demanda, sino que favorece los tratos rápidos y clandestinos con el consiguiente empeoramiento de las condiciones de vida de las prostitutas.
- Que se negocien, teniendo en cuenta la voz de las propias prostitutas, espacios públicos donde puedan ejercer libremente la prostitución, en buenas condiciones de higiene, seguridad y tranquilidad. La calle, como paradigma del espacio público, es de todos y no de alguien en particular. Por lo tanto su uso, si genera conflictos, debe ser consensuado.
- Que se persiga de manera fehaciente a las mafias que obligan y fuerzan a mujeres a prostituirse y las explotan en régimen de esclavitud.
- Que se acabe ya con la hipocresía de las pomposas declaraciones públicas de rechazo y anatema de estas prácticas inhumanas, internacionalmente organizadas y se pongan los medios, que los hay, para acabar con ellas, por encima de todo tipo de intereses creados.

ANNEX 2

Manifiesto por los derechos de las prostitutas (Col·lectiu Hetaira, febrer 2006)

El ejercicio de la prostitución, en nuestro país, no constituye un delito. Pero quienes la ejercen, paradójicamente, no tienen reconocidos sus derechos. Más aún, en ciudades como Madrid y Barcelona, están siendo acosadas y hostigadas por Planes y Ordenanzas especiales de ambos ayuntamientos. A las prostitutas que captan su clientela en la calle y que son el sector más vulnerable de ellas se les están negando derechos elementales como el de circular libremente o el respeto a su dignidad, empeorando aún más su situación.

La filtración del borrador del proyecto para regular la prostitución, impulsado por la consejera de Interior de la Generalitat de Catalunya, ha provocado que el debate sobre este tema se reactive. El documento elaborado por el Instituto de la Mujer oponiéndose a dicho proyecto desde las posiciones abolicionistas más ideologizadas y poco realistas, así como la iniciativa parlamentaria de una diputada de IU-IC-EV ha supuesto que el gobierno anuncie algunas medidas y la creación de una Comisión específica en el Congreso para el estudio del tema.

Preocupadas ante esta situación, las personas abajo firmantes exigimos:

- Que se reconozcan y se garanticen los derechos de todas las personas que ejercen la prostitución, especialmente el derecho a emigrar, a la libertad de movimientos y a establecer sus propios negocios.
- Que se reconozca, como plantea una sentencia dictada en 2001 por el Tribunal de Justicia de Luxemburgo, que la prostitución es una actividad económica legítima.
- Que se reconozca y respete la dignidad de las prostitutas y su capacidad de decidir, sin coacciones, a qué quieren dedicarse y cómo o con quién quieren establecer acuerdos comerciales. Consecuentemente, rechazamos el "hostigamiento" a prostitutas y clientes que se está dando en Madrid y Barcelona, ya que estas medidas no sólo no reduce la demanda, sino que favorecen los tratos rápidos y clandestinos con el consiguiente empeoramiento de las condiciones de trabajo de las prostitutas.
- La creación de espacios públicos, al estilo de los *barrios rojos* de algunas ciudades europeas, donde se pueda ejercer libremente la prostitución, en buenas condiciones de higiene, seguridad y tranquilidad. La ubicación de dichos barrios debe ser negociada con prostitutas y vecinos en pie de igualdad.
- Que se persiga de manera fehaciente a las mafias que obligan y fuerzan a mujeres a prostituirse y las explotan en régimen de esclavitud. Que se acabe ya con la hipocresía de las pomposas declaraciones públicas de rechazo y anatema de estas prácticas inhumanas, internacionalmente organizadas y se pongan los medios, que los hay, para acabar con ellas, por encima de todo tipo de intereses creados.
- Que se destinen recursos económicos y materiales y alternativas de empleo, a los que puedan acogerse voluntariamente aquellas personas que, por los motivos que sea, deciden abandonar el ejercicio de la prostitución.

ANNEX 3

Regular la prostitución es legitimar la violencia contra las mujeres

Manifiesto político por la abolición de la prostitución (Plataforma Estatal d'Organitzacions de Dones per l'Abolició de la Prostitució, febrer 2003)

El Senado constituyó, el pasado 21 de marzo, una "Comisión Especial de Estudio de la Prostitución", de cuyos trabajos habrán de salir propuestas políticas tendentes a definir la posición de nuestra sociedad frente a la misma.

NOSOTR@S ABOLICIONISTAS que reclamamos una sociedad constituida sobre la igualdad y dignificación de las personas, consideramos incompatible el uso y explotación sexual que representa la prostitución, y por ello denunciamos:

Que la prostitución constituye, en todos los casos y circunstancias, una enérgica modalidad de explotación sexual de las personas prostituidas, especialmente de mujeres y menores y una de las formas más arraigadas en las que se manifiesta, ejerce y perpetúa la violencia de género.

Que la inhibición y tolerancia de los poderes públicos frente a los que organizan, reclutan, transportan, inducen a la prostitución y frente a todos los que obtienen beneficios económicos de la prostitución favorece la expansión y arraigo de una práctica que compromete la vida, salud, integridad psíquica de numerosas personas, especialmente mujeres y menores.

Que el prostituidor/cliente, invisibilizado hasta el momento, es responsable con su demanda del desarrollo de la industria del sexo.

NOSOTR@S ABOLICIONISTAS reivindicamos que las iniciativas de nuestros responsables políticos han de ir encaminadas

A remover las condiciones y circunstancias que permiten, favorecen y propician la prostitución, especialmente mediante la profundización de las políticas de igualdad de oportunidades para mujeres, sin que, en ningún caso, pueda ser reglamentada esta forma de esclavitud.

A penalizar todas las modalidades de proxenetismo □incluida la de los autodenominados "empresarios del sexo"□, medie o no consentimiento de la persona prostituida, en los términos del Convenio de Naciones Unidas para la Represión de la Trata de Personas y de la Explotación de la Prostitución Ajena de 2 de diciembre de 1949 y ello, de conformidad con los compromisos que asumimos ante la Comunidad Internacional, con la ratificación de dicho instrumento.

A desarrollar políticas de prevención y especialmente de sensibilización y deslegitimación de los prostituidores/clientes, actores responsables de esta forma de violencia.

ANNEX 4

Comunicat impulsat des de la Plataforma Estatal d'Organitzacions de Dones per l'Abolició de la Prostitució 19 d'abril de 2007

Las organizaciones firmantes queremos transmitir:

Nuestra felicitación a la Comisión mixta de los Derechos de la Mujer y de la Igualdad de Oportunidades de las Cortes Generales por las conclusiones sobre la prostitución en este país, con las que han culminado sus trabajos, por cuanto las mismas representan un significativo y positivo impulso en el camino hacia la consecución de la igualdad entre hombres y mujeres.

Lamentar, las posiciones defendidas por IU-ICV y ER, que pese a definirse como opciones políticas transformadoras de la sociedad, con sus votos particulares han ratificado no sólo su penosa coincidencia con el neoliberalismo más puro y con la industria del sexo, sino también una voluntad política de seguir ratificando y manteniendo la desigualdad, la esclavitud de las mujeres que por razones de subsistencia se ven abocadas al ejercicio de la prostitución. Porque, como recoge el informe aprobado en la Ponencia, *“relacionar la prostitución con la libertad sexual, es olvidar la actividad humana que es la sexualidad y que ésta requiere necesariamente una relación de igualdad y voluntariedad, que es una expresión de libertad compartida en la que no puede haber la relación comercial que constituye en sí misma una situación de abuso y de poder”*.

Exhortar a todas las mujeres y hombres que luchamos porque los derechos humanos sean universales y extensibles a toda la humanidad y no sólo a una parte de ella, a seguir trabajando conjuntamente para que la igualdad sea un hecho y no una mera declaración de intenciones *“porque en una sociedad como la nuestra nada hay que objetar a la libertad sexual”* entre seres iguales y libres y *“sí mucho a la explotación sexual que debemos combatir con todos los medios posibles”*.

Y solicitar a todos los poderes públicos, estatales, autonómicos y locales para que, en desarrollo de las conclusiones de la Comisión, implementen y destinen recursos y medios suficientes para posibilitar que las mujeres en situación de prostitución puedan salir de ella, para disuadir los comportamientos masculinos de compra de servicios sexuales, para desarticular al proxenetismo y conseguir que la abolición de la prostitución, sea una realidad pronta y urgente en este país. En este sentido deben adoptarse todas las medidas políticas, jurídicas, materiales y personales al alcance, ya que el objetivo es, ni más ni menos, que erradicar una de las expresiones más cruentas de violencia contra las mujeres.

ANNEX 5

Manifiesto de hombres por la abolición de la prostitución (Associació d'homes per l'abolició de la prostitució, febrero 2007)

A todos los hombres por la igualdad entre hombres y mujeres

Nosotros, hombres por la abolición de la prostitución cuestionamos el modelo tradicional de masculinidad, basado en las ideas de control, dominación y rechazo de los sentimientos. Nos manifestamos a favor de una sociedad totalmente libre de machismo y discriminación por razón de género. Por ello valoramos la prostitución es una manifestación de explotación sexual. Por tanto, en el debate sobre el tema queremos aportar nuestro punto de vista:

- Defendemos que la sexualidad debe producirse en un plano de libertad, igualdad y mutua correspondencia, libre de jerarquías, dominación y mercantilización.
- Denunciamos la prostitución como una modalidad de explotación sexual de las personas prostituidas, en su práctica totalidad mujeres, y que contribuye a perpetuar y a que se acepte socialmente la violencia de género.
- Rechazamos que la educación sexual de muchos se base en la pornografía, industria donde se reproducen los mismos esquemas de violencia sexual que en la prostitución.
- Para nosotros el "cliente", el prostituidor es el principal responsable de la misma porque con su compra permite que haya mujeres que se puedan vender y contribuye a generar relaciones sexuales de dominación.
- Consideramos que la regulación legal, sobre todo tal y como se plantea y con las escasas garantías para las prostitutas, beneficia a las mafias dedicadas a la prostitución, contribuye a su extensión y a la aceptación social de la misma, y favorece la existencia de la prostitución infantil.
- Afirmamos que en la actualidad existe una casi absoluta inhibición y tolerancia por parte de políticos, jueces y fuerzas de seguridad frente a todos los que participan en el negocio del sexo cosa que contribuye a su extensión y aceptación social.
- El modelo holandés de legalización de la prostitución no ha contribuido a la desaparición de la misma si no a su aumento. Porque cuando se quiere hacer desaparecer algo se lo combate, no se lo legaliza. El ejemplo de Suecia donde hace 4 años que se aplica el modelo abolicionista, la prostitución y el tráfico de mujeres han descendido vertiginosamente.
- Consideramos que afirmaciones del tipo "sin la prostitución habría más violaciones", "es la profesión más antigua del mundo", "es la única manera de tener relaciones sexuales para muchas personas" son completamente inaceptables y ofensivas para los hombres. Los hombres no tenemos deseos sexuales incontrolables e incontrolados por los cuales sin prostitutas solo podemos acabar violando. Ese tipo de argumentos solo pretenden justificar la relación de poder que supone la prostitución y simplemente buscan defender los derechos de los explotadores sexuales.
- Rechazamos las acusaciones de "moralismo" y "conservadurismo" con que se ataca a la postura abolicionista desde diversas posiciones. Todos tenemos una moral, pero nuestro abolicionismo parte de un análisis feminista y del deseo de acabar con la violencia sexual. Por otra parte, nuestras posiciones no tienen nada que ver con el prohibicionismo, no pretendemos penalizar a la prostituta o obligarla a abandonarla. Los abolicionistas pretenden aplicar programas sociales de ayuda, alternativas y reinserción laboral para aquellas que voluntariamente quieran cambiar su situación.

-Para nosotros los únicos que merecen castigo son los traficantes de mujeres (que comercian con las mujeres como mercancías sexuales), los proxenetas (que sacan provecho de la explotación sexual) y en última instancia los "clientes" por la utilización y "cosificación" del cuerpo de la mujer. No vemos delito en la venta del cuerpo por parte de las prostitutas, pero sí en la compra de las mujeres y de la consideración que de esa compra se deduce de la mujer como mera mercancía al servicio de los deseos del hombre, y sujetas a la relación de poder que surge a partir de la relación comercial y de quien paga.

-Pensamos que la sexualidad masculina y la masculinidad debe de ser cuestionada (para poder abordar las relaciones con las mujeres en una situación de plena igualdad). ¿Que le falla a la sexualidad masculina para creerse con derecho a comprar mujeres? ¿Por qué el "cliente" no aspira a tener una relación igualitaria con la mujer en el ámbito sexual si no una en la que esta relación sea de dominación? Creemos que todo esto se debe de reformular e igual que hicieron las mujeres debemos de repensar nuestro papel social y la esencia de la masculinidad para dar una respuesta adecuada a la actual situación de igualdad entre hombre y mujer.

Por ello, nos oponemos a la regulación legal de la prostitución, por suponer una legitimación y normalización de esta forma de violencia sexual, y una equiparación de la mujer con mera mercancía. Consideramos que las acciones políticas deben ir encaminadas de manera urgente a:

- Eliminar las condiciones que posibilitan y favorecen la prostitución, lo cual pasa por políticas de igualdad de género y la lucha contra el sexismo.
- Campañas de prevención, educación y sensibilización con el tema, instando a los hombres a no comprar servicios sexuales.
- Perseguir inmediatamente todas las modalidades de proxenetismo, medie o no consentimiento de la persona prostituida, en consonancia con el Convenio de Naciones Unidas para la Represión de la Trata de Personas y de la Explotación de la Prostitución Ajena de 2 de diciembre de 1949, tal y como asumimos al ratificar dicho documento.
- Campañas de educación sexual y afectiva desde una visión de la sexualidad igualitaria, científica y libre de tópicos machistas.
- Incrementar los recursos dedicados a desarticular las redes de prostitución
- Crear un código ético que disuada a los medios de comunicación de publicitar la prostitución.
- Incrementar suficientemente los recursos destinados al desmantelamiento de las redes de prostitución que operan en nuestro país con mujeres traficadas.
- Contribuir con planes sociales a la reinserción social y laboral de las prostitutas que quieran libre y voluntariamente abandonar su situación. Ofrecer opciones laborales a las prostitutas para su inserción social.

Consideramos que, aunque la prostitución homosexual posee características diferentes de la prostitución heterosexual, es también una forma de explotación sexual. Por ello, llamamos a los hombres heterosexuales y homosexuales a comprometerse de manera activa en la lucha contra la prostitución. Como principales clientes de la prostitución los hombres tienen la responsabilidad de generar las condiciones para su desaparición: sin hombres dispuestos a pagar no podrá haber comercio del sexo.

ANNEX 6

CC.OO. seguirá defendiendo la necesidad de regular la prostitución para combatir las situaciones de explotación y vulnerabilidad a la que están expuestas muchas mujeres (Comissions Obreres, 15 de Març de 2007)

La Secretaría Confederal de la Mujer de CCOO lamenta la decisión del Congreso de los Diputados de no regularizar la prostitución y considera “decepcionante” que en las conclusiones no se dé ninguna concreción en la idea de avanzar en la protección social de quienes han decidido de forma voluntaria ejercer la prostitución. CCOO en su comparecencia en junio de 2006 ante la Comisión Mixta de los Derechos de la Mujer exigió, expresamente, que se adoptasen medidas concretas y reiteró la necesidad de intervenir política, jurídica, laboral y socialmente para garantizar derechos de ciudadanía a quienes ejercen la prostitución.

CCOO seguirá defendiendo la necesidad de regular la prostitución

Dejando atrás la hipocresía social que rodea al fenómeno de la prostitución, CCOO continuará dando su apoyo a las reivindicaciones formuladas por quienes actualmente ofrecen servicios sexuales comerciales en los diferentes lugares del Estado español (y que se autodenominan trabajadoras y trabajadores del sexo), dándoles cobertura, exigiendo que su actividad laboral sea reconocida como un trabajo y animándoles a su afiliación al sindicato.

CCOO, una organización sindical de clase y sociopolítica, es consciente de que los derechos de ciudadanía se consiguen mediante el trabajo y por tanto hay que actuar para no condenar indefinidamente a la explotación laboral a miles de personas en nuestro país. En ese sentido, se ratifica en la resolución adoptada por la Comisión Ejecutiva Confederal de CCOO (en junio de 2006) en la que se demandan derechos para las trabajadoras del sexo y el reconocimiento de esta actividad como una actividad económica más y por lo tanto la necesidad de regularla, para combatir las situaciones de explotación y vulnerabilidad a la que están expuestas muchas mujeres por realizar dicha actividad.

CCOO lamenta profundamente que la Comisión Mixta de los Derechos de la Mujer del Congreso de los Diputados no haya informado en ningún momento a las organizaciones y personas comparecientes sobre las conclusiones a las que ha llegado en relación a la prostitución. Hasta el día de hoy no se ha recibido ninguna notificación ni ninguna copia oficial de dichas conclusiones, como tampoco se ha informado al conjunto de la ciudadanía, a través de Internet u otros medios, de cada una de las ponencias de cuantas personas comparecieron.

ANNEX 7

UGT respalda la recomendación parlamentaria de no regularizar la prostitución (Unió General de Treballadors, 17 d'abril de 2007)

UGT respalda la decisión adoptada por la Comisión Mixta de los Derechos de la Mujer de apostar por la no regulación de la prostitución en nuestro país, ya que considera que no es un trabajo sino una forma de esclavitud. Según las informaciones que hemos conocido hoy, esta Comisión parlamentaria, que ha estudiado el tema de manera específica, considera que una regularización de esta actividad entraría en contradicción con algunos artículos de nuestra Constitución y con los derechos laborales, planteamientos que coinciden con los que ha mantenido UGT.

El sindicato considera que plantear la regulación de la prostitución como un trabajo supone plantear el incumplimiento de la normativa internacional aplicable en España, e ignorar las experiencias de otros países que demuestran que con la regularización las prostitutas no mejoran su situación pero sí los que hacen negocio a costa de ellas. UGT entiende que la prostitución no es un trabajo sino una forma de esclavitud, de desigualdad y de violencia de género frente a la que la sociedad debe mostrar tolerancia cero. Según los datos del sindicato, en nuestro país el 95% de las prostitutas no quieren serlo y el 90% son mujeres inmigrantes, en muchos casos en situación irregular.

La Secretaria Confederal para la Igualdad de UGT, Almudena Fontecha, defendió esta posición en su comparencia el año pasado en la Comisión Mixta de los Derechos de la Mujer, y reclamó la adopción de medidas contra las mafias y la supresión de los anuncios de contactos en los periódicos.

La prostitución no puede ni debe desligarse de la trata de mujeres y menores y de la explotación sexual. Reduce a las personas a la categoría de meras mercancías y vulnera los derechos humanos y los derechos fundamentales. Además de ser una forma de esclavitud, la prostitución es un claro ejemplo de desigualdad y de violencia de género. Una abrumadora mayoría de las personas que ejercen la prostitución son mujeres y los consumidores o clientes de la misma son mayoritariamente hombres.

Plantear su regulación como un trabajo implica plantear al mismo tiempo el incumplimiento de la normativa internacional de aplicación en España, que considera la prostitución como una práctica incompatible con la dignidad y el valor de las personas y un mal frente al que hay que adoptar medidas (Convenio de Naciones Unidas para la Supresión de la Trata de Personas y de la Prostitución de 1942, ratificado por España 20 años después). No obstante, el sindicato alerta de que la normativa española debe revisarse para evitar contradicciones con la internacional, como ha ocurrido cuando se despenalizaron varias de las modalidades de proxenetismo en nuestro Código Penal en 1995.

Asimismo, UGT ha venido reclamando la puesta en práctica de medidas que ayuden a las mujeres a no entrar en la prostitución ni permanecer en ella; que contribuyan a erradicar la demanda existente y fomentar la concienciación social de que la mejor prostitución es la que no existe. La prostitución es contraria a los derechos fundamentales y laborales, y no puede considerarse un trabajo legítimo.

Bibliografia

- Rosario Carracedo Bullido , ponència *Regular la prostitución es legitimar la violencia contra las mujeres*, Córdoba, 7 i 8 de novembre 2003.
- Rosario Carracedo Bullido, ponència *Por un análisis feminista sobre la prostitución*, Sevilla, juny 2005
- Rosa Cobo Bedia, *ponència sobre prostitució al nostre país* al Congrés Diputats, 20-06-06.
- Cristina Garaizabal, ponència *Una mirada feminista a la prostitución*, Jornadas Feministas, Córdoba, desembre 2000.
- M^o Luisa Maqueda Abreu, *Feminismo y Prostitución*, 1 d'abril de 2006 (El País).
- Ana Luisa Ordóñez Gutiérrez. *Feminismo y prostitución. Fundamentos del debate actual en España*, Oviedo, Ed. Trabe, 2006.
- Carmen Vigil i M. Luisa Vicente , *Prostitución, liberalismo sexual y patriarcado*. Madrid. maig, 2006.

Manifestos i comunicats

- Col·lectiu Hetaira, *Manifiesto por los derechos de las prostitutas*, Madrid Maig 2004.
- Col·lectiu Hetaira, *Manifiesto por los derechos de las prostitutas*, Madrid Febrer 2006
- Plataforma d'Organitzacions de Dones per l'Abolició de la Prostitució, *Manifiesto Político por la abolición de la prostitución*, Febrer 2003.
- Comunicat de la Plataforma Estatal d'Organitzacions de Dones per l'Abolició de la Prostitució, 20 d'abril de2007.

Planes web a dia 4 de desembre de 2008

- Plataforma d'Organitzacions de Dones per l'Abolició de la Prostitució
<http://www.aboliciondelaprostitucion.org/>
- Col·lectiu Hetaria
<http://www.colectivohetaira.org/>
- CC.OO.
www.ccoo.es
- UGT
www.ugt.es
- Associació Nacional d'Empresaris de Locals d'Alterne
<http://www.anela.cc>

